

A szegedi kisiparos megértette az idők szavát

Politikai és szakmai előadásokat hallgat — Tanoncot nevel — Munkaversenyt indít — Szövetkezéibe tömörül

A Kisiparosok Országos Szabadszakszervezete tervezetét dolgozott ki, hogyan kapcsolódhat be a kisiparosság minél eredményesebben a hároméves terv munkájába. Mit tesz a szegedi kisipar? Tarján Tibor, az ipartestület hatósági biztosa és Katona András, a KIOSZ helyi elnöke mondja el, hogy a tervezet legtöbb pontját Szegeden már meg is valósították.

A demokratikus átképzésre

a KIOSZ és az Ipartestület mindent megtesz. Május 8-án egyre nagyobb érdeklődés mellett folyik az az ismeretterjesztő előadásorozat, amelynek keretében neves előadók, politikusok és szakemberek jelölik meg a kisiparos fontos szerepét a népi demokráciában. Harmadik szegedi kisiparos nvert kulturvetetdi képesítést a Szakmaközi Bizottság egyhónapos tanfolyamán. Az ott elsajátított szellemet má az ipartestületben, szaktársaik között érvényesítik. A március 15-i és május 1-i felvonulásban a szegedi kisiparosok ugyszólván teljes számban résztvettek. Rákosi elvtárs mezőhegyesi beszédére is tömegesen külön autókön utaztak. Mindez bizonyítja, hogy a kisiparosság megértette az idők szavát, és már a helyes uton tart.

A szakmai nevelés,

a tanoncképzés terén sok nehézséget okoz a nyersanyaghiány, a kisiparosra rótt, ma még súlyos adóterhek. A kisiparos azonban tudja, milyen fontos a tanoncképzés nemcsak a kisipar, hanem az egész nemzet szempontjából is, hiszen a legjobb szakmunkások a kisiparos műhelyéből kerülnek ki. Ezért az Ipartestület azt kérte a kormánytól, kapjon a tanoncot tartó kisiparos adókedvezményt és anyagellátás terén is részesüljön előnyben. Minél több állami tanoncotthon létesítése is szükséges, ekkor bizonyos, hogy a kisiparos újra nagy számban fog tanoncot foglalkoztatni.

A munkásság és a kisiparos

dolgozók közötti szoros kapcsolatot kiépítésére már sikerrel működik Szegeden egy összekötő bizottság, amely letárgyal minden munkaadó és munkavállaló között felmerülő vitás kérdést.

dést, egyúttal pedig baráti légkört teremt a két dolgozó réteg között. A bizottság tagjai a kisiparosok részéről Csonga István, Katona András, Tóth József és Trinklula József, a Szakmaközi Bizottság részéről Bernáth András, Dani János, ifj. Komócsin Mihály és Lavner Sándor. A szegedi ipartestület volt az első, amely az üzemekben folyó munkaverseny győztesének egy szép művi ezüstserleget és 500 forintot ajánlott fel.

Az ipari berendezések

és szerszámok korszerű fejlesztésére rövidesen munkaversenyt indítanak a szegedi kisiparosok. Ez szükséges is, hogy a technika hatalmas fejlődésével lépést tartsanak és a kisipar versenyképes maradjon. Gondot fordítanak a kisipari műhely egészségügyére is. Az ipartestület és a közegészségügyi intézet közös bizottsága a jövőben végigjár minden szegedi műhelyt és megvizsgálja, megfelel-e az az egészségügyi követelményeknek.

A szövetkezeti eszme

mindinkább tért hódít a kisiparosok körében. Schönbberger Lajos cipészmeister, aki Cseh Imrével együtt nemrég alakította meg a bőr- és cipésziparosok áru-beszerző, termelő és értékesítő szövetkezetét, ezt mondja a kisiparos szövetkezetek jelentőségéről:

— A kisiparosság ma már belátja, hogy a szövetkezéssel nem veszíti el önállóságát, ellenkezőleg, saját magán segít. Könnyebben jut áruhoz, nyersanyaghoz, termékeit jobban értékesítheti. Közületi munkát, tipusmunkát, kizárólag szövetkezettel végeztetnek, mert az egyes kisiparos ellenőrzése lehetetlen. A pályázatoknál a szövetkezet akkor is megkapja a munkát, ha árajánlata 6 százalékkal drágább a magános kisiparosénál. Ezért szükséges, hogy a kisiparosság szakosztályonként kapcsolódjon be a mozgalomba és megalakítsa szövetkezeit.

Az olyan szakmában, ahol nincs meg a szövetkezet alapításához szükséges száz tag, a kisiparosok munkaközösségbe tömörülnek. Szegeden már a legtöbb szakmában munkaközösség működik számottevő sikerrel. A fejlődés iránya itt is a szövetkezetek, mégpedig a termelő szövetkezetek felé mutat.

Az üzemi munkásság,

a parasztság, a hadadó értelmiség mellett tehát a dolgozó kisiparos is ki akarja venni részét a hároméves tervért folyó munkából. Tudja, hogy a terv sikere számára is több és jobb nyersanyagot, több és módosabb megrendelő felet jelent, ezenfelül pedig átérzi, hogy a népi demokráciában a dolgozók nagy osztályában van a helye. Ezért dolgozik és igyekszik felsorakozni az ország többi építője mellé.

Virágos kendergyár

A látközt megfeszített Londoni-körút sűrűségét jólesőleg enyhítette a Kenderfonógyár munkásainak az a példatadó készsége, amivel a gyár körül húzódó járdák kemény, göröngyös talaját rohammunkával feltöltötték, plantrozták és különféle virágokkal ültették be. A gyárban dolgozó munkásasszonyok az így kiesínített, szinte parkszerű gyárkörnyék gondozását, öntözését vállalták. A Nagykorút háztulajdonosai jól tennék, ha követnék a kendergyári dolgozók példáját, mert a városnak ez a fontos közlekedési vonala a virágokkal beültetett járdákkal egész más benyomást keltene. A Marx-téri lakotanya proletárcsaládjai szintén hasznosították az előttük húzódó földterületeket, de ők nem virággal, hanem kerti veteményekkel ültették be a földszavakat.

Kisgyűlés

Százkilencvenhárom pontból álló kisgyűlési és közgyűlési tárgysorozatot tárgyalt le szerdán délelőtt a törvényhatósági Kisgyűlés. Az előadók gyorsan végeztek a tulajdoni szabadságokról, nyugdíjazásról, szolgálati idő beszámításáról, stb. kérelmekkel. Nagyon jó volt az alakulat ki. A kisgyűlés néhány kisebb jelentőségű tárgytól eltekintve tudomásul vette a tanácsai előterjesztéseket. A gőzfűtő árának módosításánál Somogyi tanácsnok megjegyezte, hogy ez elől nem lehet elzárkózni. Ha azt akarjuk, hogy elsőrendűen fontos népegészségügyi intézményünk ne menjon tönkre, akkor tataroztatni tovább használni nem lehet, ennek a költségét pedig a bevételekből nem lehet fedezni. Komócsin Mihály, Koncz László, dr. Kertész Béla, Madarász János csak mérsékelt emelést tartanak szükségesnek. Róna Béla tanácsnok a vízdíjarányosítási rendeletről ismertette, amely némileg szintén módosítja az eddig érvényben volt tarifákat. Bejelentette, hogy a Vízművek deficitjének eltüntetésére csatornahasználati díjakat szed a város. Új szivattyút állítanak be, új kutat fúrnak és

amit a faszita rezsim nem eszmélt meg a vagyonából, azt majd elvesszük most a szegény város és egy éven belül visszelenülk a tulajviziól rengetegét szenvedő Móra-várost.

Ismertette a jóváhagyott üzemi zárszámadásokat, amelyekből kiderült, hogy csak a közüzem üzem és a gazdasági vasut vannak egyensúlyban. A város vagyonára vizsgáltak ifj. Komócsin Mihály, Koncz László és Kertész Béla dr. akkor, amikor nem teljesítették a Virágos kendergyárnak azt a kérelmét, hogy színház bütféjében mondjon le a város a berendezés tulajdonjogáról, mert Virágos azt helyreállították.

Vasárnap zászlót avat a kendergyári dalárda

A Szegedi Kenderfonógyár vegyeskara pünkösdi vasárnapján délelőtt 9 órakor ünnepélyesen avatja fel zászlóját a szakszervezeti székházban (Kálvária-utca 10.). Az ünnepségre érdeklődőket szívesen látnak. Délután 4 órakor hangverseny lesz az ipartestület márványtermében, utána tánc reggeli. Mindenkit szeretettel meghív a rendezőség.

Színház Művészet

János vitéz

Felújította a Nemzeti Színház

Mi a János vitéz patinás élekező landóságának titka? Kétségen kívül a belőle áradó dallambőség, a színes mesevilág, amelyben vasorru bábák, vitéz katonák, jóságos lünderék, seprón lovagló boszorkányok, hétféjű sárkányok izgalják a mondavilág ezernyi csodájáért hevülő képzeletet. A mesélő Petőfi és a datoló Kacsóh így találkozik s forr össze a költészet örökszép formáiban. A János vitéz szemlémél és a színpad korlátozott adottságait nehéz összeegyeztetni, mert egy kis tulbuzgóság és menthetetlenül értéktelenné torzul a rossz részleg miatt esetleg az egész. A feladat tehát, ami a Nemzeti Színházra vár, abban jegecsedett ki, képes-e színpadra idézni a mesemondó költőt vagy pedig megelégszik a másik kínálózó lehetőségekkel: a látványosságok felduzzasztásával. A még ki nem forrt produkció kissé megmerevít a tollat, amikor a bíráló szavát keli hallatnia. Megmerevít pedig azért, mert szorgos kutatás ellenére sem lelhető fel benne Petőfi mesemondásának naív szelleme, viszont igazság az is, hogy a látványokat sem munkálták ki s nem tulságosan nagy súlyt fektettek arra, hogy a körítés minden mese ellenére is illuziót keltő legyen. Ez minden valószínűség szerint a színpadon alkalmazott takarékosági rendszabályokkal függ össze. Talmi csillagások csak a külsőségeknek segídekzenek, művészi teljesítmény ezen nem állhat, de nem is bukhat. Kacsóh Pongrác nem elődje se Bartóknak, se Kodálynak, de magyaros melódiái rohammal foglalták el széles e hazát s nem volt zuga hegynek, völgynek, ahol ne dudolták volna Kukoricá Jancsinak, Huskának meg Bagónak dalait. A nép szívébe zárt ezeket a nótákat, együttérez a világgal ment szegény bojtárgyerekkel, a mos-

lohájától szenvedő Huskával. A költő a népből merítette, a népek adta a János vitéz, a nép ma is magának tekinti, mint a tiszta szerelemnek, a huszárvirtusnak, a legyőzött gonoszszágnak a szimbólumát. Ha a muzsika nem is halad ezen a töretlen népi vonalon, a János vitéz hosszú ideig a magyar reperfoar darabok élenjárója lesz.

A repríz a mese varázslatos légkörében — mint említettük — nem mozog azzal a könnyedséggel, ami Petőfi poézisét költői hűséggel érzékelte. Lehet, hogy az idő kiérteli ezt a hiányt, pillanatnyilag még túlreális. Zeneileg a megoldás tökéletes, minden taktus ült. Várady László szinte a szívével és nem is pálcájával irányította a szigorú pontossággal összehangolt zenekart.

Jó pontot kap a rendezés (Abonyi Tivadar munkája), mert megtisztította a felújítást a szokásos operett-sallangoktól és pontos mértékkel szabta meg a derűkeltés határait. Viszont nem ommorította ki eléggé a szegény nincstelenek és a tehetős faluhéliek közötti kiváló szociális különbségeket. A disztelvezésvet nem értünk egyet, a takarékosági keretek között is több jélest várunk Lőrincz Zsuzsa János vitéze kedves és tetszelős, énekes jelentős alakítás. Természetes szint és életet vill játékba Zentai Anna, aki talán még a legjobban megközelítette a költő Huskáját. Szabady István Bagója jóízű. Rajz János ügyefogyott francia királyi teljes egészében mértékeltartó. Pogány Zsuzsa francia királykisasszonya hangban üdén esengő. Daniss Győző dallás strázsamester. Rajnay Elly fiatal kora ellenére hamisítatlan vén szírpiló. (Kitűnő színésznő!) Sugár Jenő verbeli borvirágos falu csőse.

Gábor

(*) A Fűhármónakusok május 19-i hangversenye a késői szezon nagy zenei eseménye lesz. Engel Iván, az európai híru zongoraművész szófiai, belgrádi, bukaresti nagy sikereit után néhány hetet tölt még Magyarországon, azután hollandiai, svájci és skandináviai turnéire indul. Mint egyik legkiválóbb Beethoven tolmácsoló a C-moll zongoraversenyt fogja játszani. Vezényel Vaszy Viktor. A műsoron szerepel köz-kívánatra Dvorák Új Világ szimfóniája.

(*) SzEISz hangfemez hangverseny. Csütörtökön este 8 órakor az Ady-tér egyetem nagy előadótermében a SzEISz nyilvános hangfemez hangversenyt rendez. Műsoron Beethoven III. és VI. szimfóniája. Belépődíj 30 fillér.

(*) Az élmunkások részére mind a három szegedi mozi külön páholyt tart fel minden előadásnál. A páholyjegyeket az élmunkások a szakszervezeti munkaverseny irodánál délutánként Hatvani Jenő elvtársnál vehetik át.

(*) Bartos Gyula jubileuma. Bartos Gyulát, a Nemzeti Színház neves művésztagját a főváros közönsége kedden este meleg ünneplésben részesítette abból az alkalomból, hogy 40 esztendeje tagja az ország első drámai színházának. Szeged nagy sikereket elért szülöttét a város közönségének nevében Dénes Leó polgármester megleghangu táviratban üdvözölte és ugyanebből az alkalomból táviratol küldött a polgármester Major Tamásnak, a Nemzeti Színház igazgatójának is.

(*) Halász Kálmán zeneszerzőnek, az Állami Zenekonzervatórium tanárának zongora Concertinoját hétfőn mutatta be a rádió a Magyar Zeneszerzők Művei sorozatában. A finom magyar tematikával átszőtt mű tehetséges alkotás. Rövidesen bemutatásra kerül a szerzőnek a Művészeti Tanács centenárius pályázatán díjat nyert vonószekari műve.

Móra Ferenc *Enek a buzamezőkről* című regényének színpadi változatát pénteken, május 14-én délután 5 órakor a dohánnyár kulturtermében a Magyar Muzsa rendezésében mutatja be a Szent Erzsébet- és a Klauzál-gimn. színjátszó munkaközössége. Egységes 90 filléres jegyek a Magyar Muzsánál, a Délmagyarország kiadóhivatalában, a bábák.

Collegium Musicum XI. bérletét este május 14-én, pénteken este 8 órakor dr. Baranyi János és Höchtl Margit kétzongorás hangversenye a Konzervatóriumban. A hangversenysorozatnak ez az estje ismét különleges zenei élményt jelent. A kétzongorás hangverseny műsoran Mozart, Schumann örökszép művein kívül bemutatásra kerülnek dr. Baranyi János de Falla és Rimsky-Korsakov átiratai, továbbá Liszt egyik legvirtuozább műve: Don Juan fantázia. Jegyek: 2 forinttól a Konzervatóriumban.

Széchenyi
HIRADO MOZI
Nyári szünet
Viszontlátásra az őszi